

ความคิดทางการเมืองของนักธุรกิจไทย : ศึกษาเฉพาะกรณี
ความคิดของบุญชู โรจนเสถียร



นายวิรัช ประเสริฐโร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-446-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016051

117512682

Political Thought of Thai Businessmen : Case Study of
Boonchu Rochanasatien

Wirat Praserttho

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Government
Graduate School
Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-446-9



วิรัช ประเสริฐโร : ความคิดทางการเมืองของนักธุรกิจไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีความคิดของ บุญชู โรจนเสถียร (Political Thought of Thai Businessmen : Case Study of Boonchu Rochanasatien) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์, 244 หน้า.

การวิจัยเรื่อง ความคิดทางการเมืองของนักธุรกิจไทย ศึกษาเฉพาะกรณีความคิดของบุญชู โรจนเสถียร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความคิดทางการเมืองของนักธุรกิจไทยที่พยายามจะเสนอความคิดด้านต่างๆ ของตนเข้าสู่ระบบการเมืองและสังคมไทย โดยเฉพาะในช่วงหลังรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง ภายหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516

ผลการศึกษาได้ข้อสรุปว่า ความคิดทางการเมืองของนักธุรกิจนั้น ด้านหนึ่งเป็นผลมาที่เกิดจากการสังสมจากประสบการณ์ที่ผ่านมาตั้งแต่วัยเด็ก วัยศึกษา จนถึงช่วงการร่วมงานกับกลุ่มเพื่อนร่วมอาชีพธุรกิจ และการตัดสินใจเข้าสู่ระบบการเมืองโดยตรง ซึ่งก็คือกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองด้านต่างๆ นำไปสู่การก่อให้เกิดความคิดทางการเมืองที่เกิดขึ้นแก่ตัวนักธุรกิจ นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่า ลักษณะทางความคิดทางการเมืองที่มีขึ้นนั้นยังมีการยับยั้งจากบุคคลหรือแนวความคิดอื่นๆ มาเป็นของตนเอง อีกทั้งความคิดเห็นเหล่านี้ยังให้ความสำคัญในแง่ความเป็นไปได้หรือนัยแห่งการปฏิบัติ

ประการสุดท้ายพบว่า การศึกษาความคิดทางการเมืองไทยนั้น สามารถศึกษาได้ทั้งจากการศึกษาตัวความคิด และจากการศึกษาด้านพฤติกรรม บทบาทและการเรียนรู้ทางการเมืองที่ผ่านมาของบุคคลที่จะศึกษานั้น

ภาควิชา การปกครอง
 สาขาวิชา การปกครอง
 ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 10 10 10



WIRAT PRASERTHO : POLITICAL THOUGHT OF THAI BUSINESSMEN :
CASE STUDY OF BOONCHU ROCHANASATIEN. THESIS ADVISOR :
ASSO.PROF. WITHAYA SUCHARITHANARUGSE, PH.D., 244 PP.

This thesis aims at analysing political of Boonchu Rochanasatien who has been on of the best well known Thai businessmen, and has come directly in political arena after the political change on October, 14, 1973.

The study shows that political thinking of a businessmen, in part, is framed by life-long experiences since childhood, and stopped by education process, peer group, professional exchange and direct contact with politics. Political thinking can be borrowed and adapted from those around the person studied.

It can be surprised that the study of political thinking can be done both in terms of idea analysis and behavioral analysis.

ภาควิชา Government
สาขาวิชา Government
ปีการศึกษา 1988

ลายมือชื่อนิสิต 338
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 24000 11



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยแรงบันดาลใจ กำลังใจ ความปรารถนาดีและความร่วมมือของบุคคลหลายท่าน ซึ่งผู้เขียนต้องขอจารึกไว้ในพระคุณของท่านทั้งหลายที่กล่าวนามต่อไปนี้ มาเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

เบื้องต้น ผู้เขียนมีความสนใจด้านความคิดและข้อเสนอต่างๆ ที่นักธุรกิจไทยที่เข้าสู่วงการเมือง และเมื่อคิดจะศึกษาเพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ ก็ได้รับคำแนะนำ คำตักเตือนและข้อเสนอแนวทางการศึกษาจากศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทรวณิช และรองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากบุคคลที่ผู้เขียนจะศึกษา คือ คุณบุญชู โรจนเสถียร ซึ่งได้ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามต่างๆ ทั้งในกรุงเทพมหานคร และบ้านพักตากอากาศที่ อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์

ผู้เขียนได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากมายด้วยความร่วมมือจากบุคคลต่างๆ นับแต่เจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุด คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คุณบุญเอก มุณีแถม เจ้าหน้าที่พรรคกิจประชาคม ตลอดจนเจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุดกรุงเทพมหานคร นอกเหนืออื่นใดก็คือความเมตตาในการให้สัมภาษณ์และตอบคำถามที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ซึ่งความร่วมมือของท่านนี้ได้ช่วยให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามที่ตั้งมุ่งหวังไว้

ตั้งแต่แรกเริ่มการจัดทำวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนได้รับความเอาใจใส่อย่างดี ยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์ ในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้ข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่ง รวมทั้งคุณพิยุตติ ติมายุทธ์ ที่ช่วยดูแลให้วิทยานิพนธ์ดำเนินไปอย่างราบรื่น รวมทั้งบรรดาเพื่อนฝูง มิตรญาติสนิท และน้องๆ ร่วมคณะ ที่ช่วยในการตรวจทาน ถอดเทป และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดทำวิทยานิพนธ์

คือ คุณบุณธรรม เลิศสุขีเกษม คุณสุภานี เวชพงศา และเพื่อนจากมหิดล คุณสุวรรณา
 การเสนารักษ์ คุณบรรลือศักดิ์ ศรีระสร เจ้าหน้าที่ บี.โอ.ไอ. และคุณอนุชา
 อัมพะเตมีย์ ที่เป็นกำลังสำคัญยิ่ง ในการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ให้เสร็จทันตามกำหนด
 เวลาอันกระชั้นชิด

คณะบุคคลที่มีพระคุณยิ่งอีกส่วนหนึ่งก็คือ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อัน
 ประกอบด้วย ศ.ดร.สมบูรณ์ สุขสำราญ รศ.ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และ รศ.ดร.
 วิทยา สุจริตธนารักษ์ ที่ร่วมกันตรวจสอบวิทยานิพนธ์นี้ จนได้รับการอนุมัติจากท่าน
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยในที่สุด

ทุกท่านที่กล่าวถึงข้างต้น เป็นบุคคลที่ผู้เขียนถือเสมอว่า เป็นผู้ที่มีพระคุณยิ่ง
 หาที่เปรียบมิได้ ซึ่งผู้เขียนจักต้องจดจำไว้

คุณความดีของวิทยานิพนธ์ที่มีอยู่ ผู้เขียนขออุทิศแด่บุคคลทั้งหลายที่มีพระคุณ
 ต่อผู้เขียนดังที่กล่าวมา ซึ่งมีส่วนผลักดันให้ผู้เขียนมีกำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้
 จนสำเร็จลงในที่สุด สำหรับข้อผิดพลาดและความบกพร่องทั้งหลาย ผู้เขียนขออ้อมรับ
 ไว้แต่เพียงผู้เดียว

วิรัช ประเศรษโร

เมษายน 2532



สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
สภาพความเป็นมาของปัญหา	1
ความสำคัญของปัญหา	8
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	14
สมมุติฐาน	14
ขอบเขตการศึกษา	15
วิธีการและแนวทางในการศึกษา	17
2 ชีวิตและงานทางการเมืองของนายบุญชู โรจนเสถียร	18
วัยเด็กและการศึกษาขั้นต้น	19
การศึกษา	22
อาชีพนักธุรกิจ	27
คณะผู้ร่วมงานของบุญชู โรจนเสถียร	35
- ยอดธง หีบหิวไม้	36
- ทวีป วรดิลก	39
- พอล สิทธิอำนาจ	43
- สุธิ นพคุณ	52

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

	- สังเวียร มีเผ่าพงษ์	57
	- สนธิ ล้อมทองกุล	62
	สรุป	67
3	บทบาทและความคิดเห็นทางการเมืองของบุญชู โรจนเสถียร	69
	บทบาทและความคิดเห็นทางการเมืองช่วงก่อนเหตุการณ์	
	14 ตุลาคม 2516	70
	บทบาทและความคิดเห็นทางการเมืองช่วงหลังเหตุการณ์	
	14 ตุลาคม 2516 - 6 ตุลาคม 2519	
	และการร่วมรัฐบาลครั้งที่ 1	80
	บทบาทและความคิดเห็นทางการเมืองช่วงหลังเหตุการณ์	
	6 ตุลาคม 2519 และการร่วมรัฐบาลครั้งที่ 2	93
	สรุปความคิดเห็นทางการเมืองของนายบุญชู โรจนเสถียร	100
	- ความคิดเห็นต่อระบอบการปกครองประชาธิปไตย ..	100
	- ความคิดเห็นต่อระบบสังคมนิยม	103
	- ความคิดเห็นต่อพรรคการเมือง	105
	- แนวทางแก้ไขปัญหาการเมืองและ เศรษฐกิจ	
	เกิดวิกฤติการณ์	108
	- ข้อเสนอแนะในการบริหารประเทศ	109
	(1) นโยบายด้านเศรษฐกิจที่ดีที่รัฐบาลควรจะทำ ..	110
	(2) รัฐบาลที่ดี	111
	(3) นายกรัฐมนตรีหัวหน้าฝ่ายบริหารที่ดี	114
	(4) การปรับปรุงระบบราชการ	121
	บทสรุป	123

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4	บทบาทและความคิดทางเศรษฐกิจของบุญชู โรจนเสถียร 125
	แนวความคิดของนายบุญชูต่อระบบเศรษฐกิจไทย 125
	ปัญหาของสังคมและระบบเศรษฐกิจที่จะต้องแก้ไข
	วาทศนะของนายบุญชู 127
	แนวทางแก้ปัญหาโดยเน้นรูปธรรม 132
	- ระบบเศรษฐกิจ "กิจสังคม" 132
	- โครงการเงินผัน 134
	- โครงการสินค้ามวลชน "สินไทย" 141
	- แนวคิด "บริษัทประเทศไทย" 145
5	นายบุญชู โรจนเสถียรกับการก่อตั้งพรรคการเมือง 153
	การก่อตั้งพรรคกิจสังคม 154
	การก่อตั้งพรรคกิจประชาคม 168
6	สรุปการวิจัยและเสนอแนะ 179
	บรรณานุกรม 194
	ภาคผนวก
	ภาคผนวก ก. การสัมภาษณ์บุญชู โรจนเสถียร 206
	ภาคผนวก ข. การสัมภาษณ์บุญชู โรจนเสถียร ครั้งที่ 1 220
	ภาคผนวก ค. การสัมภาษณ์บุญชู โรจนเสถียร ครั้งที่ 2 230
	ประวัติผู้เขียน 244